KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr 1077/2012

av den 16 november 2012

om en gemensam säkerhetsmetod för nationella säkerhetsmyndigheters tillsyn efter utfärdande av ett säkerhetsintyg eller säkerhetstillstånd

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/49/EG av 29 april 2004 om säkerhet på gemenskapens järnvägar och om ändring av rådets direktiv 95/18/EG om tillstånd för järnvägsföretag och direktiv 2001/14/EG om tilldelning av infrastrukturkapacitet, uttag av avgifter för utnyttjande av järnvägsinfrastruktur och utfärdande av säkerhetsintyg [1], särskilt artikel 6, och

av följande skäl:

(1) Ett av syftena med direktiv 2004/49/EG är att förbättra tillträdet till marknaden för järnvägstransporttjänster genom att fastställa gemensamma principer för hantering, reglering och tillsyn när det gäller järnvägssäkerheten. Direktiv 2004/49/EG föreskriver också lika behandling av alla järnvägsföretag genom att tillämpa samma krav på säkerhetsintyg inom hela Europeiska unionen.

(2) Den 5 oktober 2009 gav kommissionen Europeiska järnvägsbyrån (nedan kallad *byrån*) i uppdrag att i enlighet med direktiv 2004/49/EG utarbeta ett förslag till gemensam säkerhetsmetod (common safety method – CSM) för tillsyn genom nationella säkerhetsmyndigheter efter utfärdande av ett säkerhetsintyg eller ett säkerhetstillstånd till järnvägsföretag och infrastrukturförvaltare. Byrån lämnade sin rekommendation om gemensam säkerhetsmetod till kommissionen med stöd av en konsekvensbedömning i enlighet med kommissionens uppdrag. Denna förordning grundar sig på byråns rekommendation.

(3) I kommissionens förordning (EU) nr 1158/2010 av den 9 december 2010 om en gemensam säkerhetsmetod för bedömning av överensstämmelse med kraven för att erhålla säkerhetsintyg för järnväg [2] föreskrivs en metod för att bedöma överensstämmelsen med de krav för erhållande av säkerhetsintyg som föreskrivs i artikel 10.2 a och b i direktiv 2004/49/EG. I den förordningen fastställs de kriterier som ligger till grund för de nationella säkerhetsmyndigheternas bedömning, beskrivs de förfaranden som ska följas och fastställs de principer som de nationella säkerhetsmyndigheterna ska följa vid tillsyn enligt denna förordning efter utfärdande av ett säkerhetsintyg.

(4) Kommissionens förordning (EU) 1169/2010 av den 10 december 2010 om en gemensam säkerhetsmetod för bedömning av överensstämmelse med kraven för att erhålla säkerhetstillstånd för järnväg [3] innehåller alla de harmoniserade krav och bedömningsmetoder som nationella säkerhetsmyndigheter kan använda för att utfärda säkerhetstillstånd till infrastrukturförvaltare enligt artikel 11 i direktiv 2004/49/EG, som innefattar säkerhetsstyrningssystemets tillräcklighet i allmänhet och eventuella nätspecifika tillstånd. I den förordningen fastställs också de kriterier som ska ligga till grund för de nationella säkerhetsmyndigheternas bedömning, beskrivs de förfaranden som ska följas och fastställs de principer som de nationella säkerhetsmyndigheterna ska följa vid tillsyn, såsom fastställs i den förordningen, efter utfärdande av ett säkerhetstillstånd.

(5) Efter utfärdande av ett säkerhetsintyg eller ett säkerhetstillstånd måste den nationella säkerhetsmyndigheten införa förfaranden för att kontrollera om de resultat som beskrivs i ansökan om ett säkerhetsintyg eller ett säkerhetstillstånd uppfylls under drift, och att alla de nödvändiga kraven uppfylls fortlöpande, i enlighet med artiklarna 16.2 e och 17.2 i direktiv 2004/49/EG.

(6) För att kunna fullgöra sina uppgifter enligt artikel 16.2 f i direktiv 2004/49/EG måste den nationella säkerhetsmyndigheten också på grundval av sin tillsynsverksamhet bedöma effektiviteten av säkerhetslagstiftningen. Med tillsyn avses de förfaranden som den nationella säkerhetsmyndigheten inför för att övervaka säkerhetsnivån efter att den har beviljat ett säkerhetsintyg eller ett säkerhetstillstånd.

(7) Vid genomförandet av tillsyn måste den nationella säkerhetsmyndigheten tillämpa de grundläggande principerna för nationella säkerhetsmyndigheters tillsynsverksamhet, nämligen proportionalitet, överensstämmelse, målinriktning, öppenhet, ansvar och samarbete, som anges i förordningarna (EU) nr 1158/2010 och (EU) nr 1169/2010. Dessa principer fordrar emellertid också en ram och ett förfarande för praktisk tillämpning i de nationella säkerhetsmyndigheternas dagliga verksamhet. Den nuvarande förordningen bör kunna förse de nationella säkerhetsmyndigheterna med dessa nödvändiga ramar och förfaranden, och samtidigt förbättra det ömsesidiga förtroendet för angreppssätt och beslutsfattande under tillsynsverksamheten.

[1] EUT L 164, 30.4.2004, s. 44.
[2] EUT L 326, 10.12.2010, s. 11.
[3] EUT 327, 11.12.2010, s. 13.

(8) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från den kommitté som inrättats i enlighet med artikel 27.1 i direktiv 2004/49/EG.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE:

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs en gemensam säkerhetsmetod (common safety method – CSM) för tillsyn av säkerhetsnivån efter utfärdande av ett säkerhetsintyg för järnvägsföretag eller ett säkerhetstillstånd för infrastrukturförvaltare enligt bilaga IV till förordning (EU) nr 1158/2010 och bilaga III till förordning (EU) nr 1169/2010.

2. De nationella säkerhetsmyndigheterna ska tillämpa den gemensamma säkerhetsmetoden för att bevaka att ett järnvägsföretag eller en infrastrukturförvaltare lever upp till sin rättsliga skyldighet att använda ett säkerhetsstyrningssystem för att säkerställa hanteringen av alla de risker som deras verksamhet kan ge upphov till, däribland underhåll och materialförsörjning samt anlitande av entreprenörer och, i förekommande fall, för att kontrollera tillämpningen av förordning (EU) nr 1078/2012 av den 16 november 2012 om en gemensam säkerhetsmetod för övervakning som ska tillämpas av järnvägsföretag och infrastrukturförvaltare efter erhållande av säkerhetsintyg eller säkerhetstillstånd, samt av enheter som ansvarar för underhåll ([1]).

3. De nationella säkerhetsmyndigheterna ska använda denna förordning för att utföra sin tillsynsverksamhet enligt artikel 16.2 f i direktiv 2004/49/EG och för att ge råd till medlemsstaterna om säkerhetslagstiftningens effektivitet.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning har *tillsyn* samma betydelse som i artikel 2 i förordning (EU) nr 1158/2010 och artikel 2 i förordning (EU) nr 1169/2010.

Artikel 3

Tillsynsstrategi och plan/planer

1. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska utveckla och införa en tillsynsstrategi och en eller flera planer som beskriver hur den inriktar sin verksamhet och fastställer sina prioriteringar för tillsynen, såsom anges i bilagan.

2. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska samla in och analysera information från olika källor. Den ska använda den insamlade informationen och utfallen av tillsynen för de ändamål som anges i artikel 1.

3. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska regelbundet se över strategin och planen eller planerna mot bakgrund av erhållna erfarenheter, med hjälp av information som samlats in och utfallen av tillsynen.

Artikel 4

Metoder för att utföra tillsyn

1. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska anta metoder för tillsynsverksamheten. Dessa metoder omfattar vanligen intervjuer med personer på olika nivåer i en organisation, granskning av dokument och protokoll rörande säkerhetsstyrningssystemet samt undersökning av säkerhetsutfall från styrningssystemet som framkommit genom inspektioner eller liknande verksamheter.

2. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska se till att tillsynsverksamheten innefattar kontroll av

a) säkerhetsstyrningssystemets effektivitet,

b) effektiviteten hos fristående eller integrerade delar av säkerhetsstyrningssystemet, inklusive verksamheter vid drift.

Artikel 5

Samband mellan bedömning och tillsyn

1. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska använda information som samlats in under bedömningen av järnvägsföretagets eller infrastrukturförvaltarens säkerhetsstyrningssystem för sin tillsyn av den fortsatta tillämpningen av deras säkerhetsstyrningssystem efter utfärdandet av säkerhetsintyget eller säkerhetstillståndet.

2. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska också använda information som samlats in under tillsynsverksamheten för att göra en förnyad bedömning av ett järnvägsföretags eller en infrastrukturförvaltares säkerhetsstyrningssystem innan säkerhetsintyget eller säkerhetstillståndet förnyas.

Artikel 6

Kompetens hos personer som deltar i tillsynsverksamhet

Den nationella säkerhetsmyndigheten ska ha infört ett system som säkerställer att tillsynsverksamhet utförs av personer med rätt kompetens.

Artikel 7

Kriterier för beslutsfattande

1. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska fastställa och offentliggöra beslutskriterier om hur den övervakar, främjar och vid behov genomdriver överensstämmelse med säkerhetslagstiftningen. Dessa kriterier ska också omfatta frågor om avvikelser avseende ett järnvägsföretags eller en infrastrukturförvaltares fortsatta tillämpning av ett säkerhetsstyrningssystem och säkerhetslagstiftningen.

([1]) Se sidan 8 i detta nummer av EUT.

2. Den nationella säkerhetsmyndigheten ska anta och offentliggöra ett förfarande som möjliggör för järnvägsföretagen och infrastrukturförvaltarna att inkomma med klagomål på beslut som fattats under tillsynsverksamhet, utan att det påverkar kravet på en rättslig prövning av dessa beslut.

Artikel 8

Samordning och samarbete

1. Nationella säkerhetsmyndigheter som är delaktiga i tillsynen av ett järnvägsföretag som bedriver verksamhet i fler än en medlemsstat ska samordna sina angreppssätt avseende tillsyn i syfte att säkerställa att järnvägsföretagets säkerhetsstyrningssystem är effektivt och omfattar alla relevanta verksamheter. Samordningen ska omfatta överenskommelse om vilken information som ska utbytas mellan nationella säkerhetsmyndigheter för att säkerställa ett gemensamt angreppssätt för tillsyn av det berörda järnvägsföretaget. Den ska också omfatta utbyte av information om de berörda nationella säkerhetsmyndigheternas tillsynsstrategi och plan eller planer, inklusive alla relevanta utfall, för att möjliggöra ett gemensamt angreppssätt för hantering av avvikelser.

2. Nationella säkerhetsmyndigheter ska utveckla samarbete med nationella utredningsorgan, certifieringsorgan för enheter som ansvarar för underhåll, och andra behöriga myndigheter för att utbyta information och samordna deras reaktioner på eventuell underlåtenhet att följa säkerhetslagstiftningen.

Artikel 9

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 7 juni 2013.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 16 november 2012.

På kommissionens vägnar

José Manuel BARROSO

Ordförande

BILAGA

Tillsynsverksamhet

1. Upprättande av strategi och plan eller planer för tillsyn

   Den nationella säkerhetsmyndigheten ska

   a) fastställa områden för riktad tillsynsverksamhet,

   b) utveckla en eller flera planer för tillsyn som visar hur den ska genomföra tillsynsstrategin under livscykeln för ett giltigt säkerhetsintyg eller säkerhetstillstånd,

   c) ta fram en första uppskattning av vilka resurser som krävs för genomförande av planen eller planerna, baserad på de målområden som fastställts,

   d) fördela resurser för genomförande av planen eller planerna,

   e) använda data/information från olika källor som indata till strategin och planen eller planerna. Källorna kan innefatta information som samlats in under bedömningen av säkerhetsstyrningssystem, utfall från tidigare tillsynsverksamhet, information från tillstånd att ta delsystem eller fordon i bruk, rapporter/rekommendationer från nationella utredningsorgan rörande olyckor, andra rapporter eller data rörande olyckor/tillbud, ett järnvägsföretags eller en infrastrukturförvaltares årsrapporter till den nationella säkerhetsmyndigheten, årliga underhållsrapporter från enheter som ansvarar för underhåll, klagomål från allmänheten och andra relevanta källor.

2. Kommunicerande av strategi och plan eller planer för tillsyn

   Den nationella säkerhetsmyndigheten ska

   a) kommunicera de övergripande målen för tillsynsstrategin och en övergripande redogörelse för planen eller planerna till berörda järnvägsföretag eller infrastrukturförvaltare och, i förekommande fall, mer allmänt till andra intressenter,

   b) ge berörda järnvägsföretag eller infrastrukturförvaltare en övergripande förklaring av hur planen eller planerna för tillsyn kommer att genomföras.

3. Genomförande av strategin och planen eller planerna för tillsyn

   Den nationella säkerhetsmyndigheten ska

   a) genomföra planen eller planerna,

   b) vidta proportionella åtgärder för att hantera överträdelser, samt utfärda angelägna säkerhetsvarningar när det behövs,

   c) utvärdera i vad mån ett järnvägsföretag eller en infrastrukturförvaltare har utvecklat och genomfört en eller flera handlingsplaner för att inom en angiven tidsperiod åtgärda alla avvikelser som påvisats av den nationella säkerhetsmyndigheten.

4. Utfall av planen eller planerna för tillsyn

   Den nationella säkerhetsmyndigheten ska

   a) delge berörda järnvägsföretag eller infrastrukturförvaltare resultaten rörande hur effektivt deras säkerhetsstyrningssystem ger en säker verksamhet, samt identifiera områden där avvikelser förekommer hos infrastrukturförvaltaren eller järnvägsföretaget,

   b) ha överblick över säkerhetsnivåer hos enskilda järnvägsföretag och infrastrukturförvaltare som är verksamma i medlemsstaten,

   c) offentliggöra och meddela berörda intressenter sina synpunkter angående den totala säkerhetsnivån i medlemsstaten,

   d) offentliggöra och meddela berörda intressenter sina synpunkter angående säkerhetslagstiftningens effektivitet.

5. Översyn av tillsynsverksamheten

   På grundval av erfarenheter från tillsynsverksamhet ska den nationella säkerhetsmyndigheten med jämna mellanrum

   a) genomföra en översyn av planen eller planerna för att kontrollera att den verksamhet som tillsynen ursprungligen inriktats på, användningen av data/information från olika källor, utfall från tillsyn och fördelningen av resurser är ändamålsenliga, samt vid behov ändra prioriteringar,

   b) göra nödvändiga ändringar i planen eller planerna om de ska revideras, och beakta ändringarnas inverkan på tillsynsstrategin,

c) vid behov bidra med sina synpunkter och eventuella förslag till medlemsstaten för att rätta till eventuella brister i säkerhetslagstiftningen.